

CO2-BELEID 2020 - 2023

Organisatie: Woonforte
Contactpersoon: Leen Spaans, Woonforte
Adviseur: Marleen Kuyt
Publicatiedatum: 16-11-2020

**de duurzame
adviseurs**

Inhoudsopgave

1	 INLEIDING EN VERANTWOORDING	4
2	 BESCHRIJVING VAN DE ORGANISATIE	5
2.1	STATEMENT ORGANISATIEGROOTTE	5
2.2	PROJECTEN MET GUNNINGVOORDEEL	5
3	 VERANTWOORDELIJKHEID DUURZAAMHEID	6
3.1	VERANTWOORDELIJKE	6
3.2	AFBAKENING	6
3.3	ENERGIEBELEID EN DOELSTELLINGEN	6
3.3.1	Energiemanagement actieplan	6
4	 BEREKENDE CO₂-EMISSIES	8
4.1.	DIRECTE- EN INDIRECTE GHG-EMISSIES	8
4.1.1	Berekende GHG-emissies	8
4.1.2	Verbranding biomassa	8
4.1.3	GHG-verwijderingen	8
4.1.4	Uitzonderingen	8
4.1.5	Invloedrijke personen	8
4.1.6	Toekomst	9
4.1.7	Significante veranderingen	9
4.2	KWANTIFICERINGSMETHODEN	9
4.3	CO ₂ -EMISSIEFACTOREN	9
4.4	ONZEKERHEDEN	9
4.5	UITSLUITINGEN	10
4.6	VERIFICATIE	10
5	 CO₂-REDUCERENDE MAATREGELEN	11
6	 DOELSTELLINGEN	12
6.1	REDUCTIEDOELSTELLINGEN	12
6.2.	HOOFDDOELSTELLING	12
6.2.1	Scope 1 Subdoelstelling gasverbruik	12
6.2.2	Scope 1 Subdoelstelling wagenpark	12
6.2.3	Scope 2 Subdoelstelling elektraverbruik algemene voorzieningen	13
6.2.4	Scope 2 Subdoelstelling elektraverbruik kantoren	13
6.2.5	Scope 2 Subdoelstelling business travel	14
7	 VOORTGANG	14
8	 PARTICIPATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	15
8.2	INVENTARISATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	15
8.3	ACTIEVE DEELNAME	15
8.4	LOPENDE INITIATIEVEN	15

8.4.1 Green Recovery statement..... 15

8.4.2 Stichting Nederland CO2 Neutraal 16

1 | Inleiding en verantwoording

In onze visie en strategie speelt duurzaamheid een belangrijke rol. Wij willen dat in 2050 al onze woningen gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen zoals zon en wind. Wij willen ook dat de bouwmaterialen dan hernieuwbaar en herbruikbaar zijn. Wij streven naar een duurzaam Alphen waar ook toekomstige generaties fijn kunnen wonen.

Om onze ambities op het gebied van duurzaamheid kracht bij te zetten, en hier ook intern actief en bewust mee aan de slag te gaan, is ervoor gekozen om de methodiek van de CO₂-Prestatieladder in te zetten. De ambitie is in de eerste instantie om de organisatie te certificeren op niveau 3. Dat houdt in dat de organisatie zich actief bezig gaat houden met het verkrijgen van inzicht in de CO₂-uitstoot van alle interne bedrijfsprocessen en de mogelijke CO₂-reductie

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

A. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂-footprint conform de ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van de organisatie.

B. CO₂-reductie

De ambitie van de organisatie om de CO₂-uitstoot te verminderen.

C. Transparantie

De wijze waarop in- en extern gecommuniceerd wordt over de CO₂-footprint en reductiedoelstellingen.

D. Deelname aan initiatieven

(in sector of keten) om CO₂ te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in vijf niveaus. Een erkende certificerende instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO₂-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder.

In dit rapport wordt het beleid voor CO₂-reductie samengevat. Onder andere wordt er een beschrijving van de organisatie gegeven, worden berekende emissies weergegeven. Ook zullen de maatregelen, doelstellingen en voortgang behandeld worden, evenals de participatie aan sector- en keteninitiatieven.

2 | Beschrijving van de organisatie

Woonforte is een woningcorporatie in de gemeenten Alphen aan den Rijn met bijna 11.000 woningen in Alphen aan den Rijn, Aarlanderveen, Boskoop en Zwammerdam. Woonforte investeert in nieuwbouw, renovaties, onderhoud, leefbaarheid en duurzaamheid. Ons motto is 'oog voor mensen, hart voor wonen'. Iedereen moet een kans krijgen op een woning die past bij zijn of haar leven, ook mensen met een lager inkomen. Hier werken we hard aan met circa 115 medewerkers. We willen hierbij niet alleen de juiste woningen, voor de juiste prijs en op de juiste plek leveren, maar we willen dit ook duurzaam doen. Het is onze doelstelling om in 2050 voor 100% gebruik te maken van hernieuwbare energie en materialen.

2.1 Statement organisatiegrootte

De totale CO₂-uitstoot van Woonforte in het jaar 2019 bedraagt 1.646 ton CO₂. Waarvan 125 ton is veroorzaakt door de interne bedrijfsvoering (diensten) en 1.522 ton door de projecten (algemene voorzieningen van het verhuurde

	DIENSTEN ¹²	WERKEN/ LEVERINGEN
Kleine organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal ($\leq$) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal ($\leq$) 500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal ($\leq$) 2.000 ton per jaar.
Middelgrote organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal ($\leq$) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal ($\leq$) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal ($\leq$) 10.000 ton per jaar.
Grote organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan ($>$) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt meer dan ($>$) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt meer dan ($>$) 10.000 ton per jaar.

Tabel 1: Indeling groottecategorieën volgens Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1.

2.2 Projecten met gunningvoordeel

Er is geen sprake van projecten met gunningsvoordeel

3 | Verantwoordelijkheid duurzaamheid

3.1 Verantwoordelijke

Voor het beheren van de CO₂-Prestatieladder is de Manager ICT en faciliteiten Leen Spaans in de eerste instantie aangewezen als de interne verantwoordelijke. Hij draagt verantwoordelijkheid voor het uitzetten van taken, toewijzen van verantwoordelijkheden en het rapporteren aan het MT. Voor het opstellen van alle bijbehorende documentatie voor het behalen van niveau 3 op de CO₂-Prestatieladder wordt de organisatie ondersteund door het adviesbureau De Duurzame Adviseurs.

3.2 Afbakening

Meer informatie over de Organizational Boundary van de organisatie is terug te vinden in het document 'Bepaling Organizational Boundary'. Hierin is opgenomen welke gemeenschappelijke regelingen, locaties en andere factoren mee zijn genomen in de boundary.

3.3 Energiebeleid en doelstellingen

De algemene doelstelling van het energiemanagementsysteem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de organisatie. Concreet is de doelstelling om in 2023 66,9% minder CO₂ in scope 1 en 79% minder CO₂ in scope 2 uit te stoten.

3.3.1 Energiemanagement actieplan

Onderstaande gegevens worden door de verantwoordelijke afdelingen aangeleverd aan de projectleider van de CO₂-Prestatieladder. Deze zorgt voor het tijdig verwerken (halfjaarlijks) van de gegevens in de CO₂-footprint.

EMISSIESTROOM	EENHEID	BRON	VERANTWOORDELIJKE AFDELING	WANNEER
WKO	m ³	Service afrekening verhuurder	Financiën	Maart September
Brandstof wagenpark - Diesel - Benzine - Elektra	Liters kWh	Tankbonnen Factuur brandstof Rapportage Leasemaatschappij	Financiën/ Faciliteiten	Maart September
Elektra - CVZ	kWh	Deel meterstanden uitgelezen door energiemaatschappij, en deel door Woonforte	Vastgoed	Maart September

Elektra kantoor	kWh	Service afrekening verhuurder	Financiën	Maart September
Zakelijke kilometers prive- auto's	Km	Declaraties	P&O	Maart September
Zakelijke kilometers OV	Euro's	Declaraties	P&O	Maart September

4 | Berekende CO₂-emissies

4.1. Directe- en indirecte GHG-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende Green House Gas emissies (afgekort GHG-emissies) toegelicht. Het Green House Gas Protocol maakt onderscheid in verschillende scopes op basis van de herkomst van het broeikasgas. Hieruit ontstaat een zogenaamde 'inventaris aan broeikasgassen' van de organisatie die kan worden gekwantificeerd en gemanaged. Oftewel de CO₂-uitstoot die vrijkomt bij de eigen activiteiten. In de volgende paragraaf wordt de CO₂-footprint van Woonforte weergegeven.

4.1.1 Berekende GHG-emissies

De directe- en indirecte GHG-emissies van Woonforte bedroeg in 2019 1.646 ton CO₂. Hiervan werd 25 ton CO₂ veroorzaakt door directe GHG-emissies (scope 1) en 1.621 ton CO₂ door indirecte GHG-emissies (scope 2).

Scope 1	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Gasverbruik Kantoor (Boskoop)	6.846,00	m ³	1884	12,9
Brandstofverbruik (diesel)	1.980	liters	3230	6,4
Brandstofverbruik (benzine)	2107	liters	2740	5,8
Totaal scope 1				25

Scope 2	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Elektraverbruik - grijze stroom Kantoor	162.806	kWh	556	90,5
Elektraverbruik - grijze stroom Algemene Voorzieningen	2.736.674	kWh	556	1.521,6
Elektraverbruik - wagenpark	4.291	kWh	556	2,4
Zakelijke kilometers privé auto's	34.000	km's	195	6,6
Zakelijke kilometers openbaar vervoer	7.381	km's	36	0,3
Totaal scope 2				1.621

Totale CO ₂ -footprint (scope 1 & 2)	ton CO ₂
	1.646

Bron emissiefactoren: www.co2emissiefactoren.nl daterende van 24 januari 2020

Tabel 3: CO₂-uitstoot Woonforte (in tonnen CO₂)

4.1.2 Verbranding biomassa

In het jaar van deze rapportage vond geen verbranding van biomassa plaats bij Woonforte.

4.1.3 GHG-verwijderingen

Er heeft in het jaar van deze rapportage geen broeikasgasverwijdering of compensatie plaatsgevonden bij Woonforte.

4.1.4 Uitzonderingen

Er zijn geen noemenswaardige uitzonderingen te noemen op het GHG-Protocol.

4.1.5 Invloedrijke personen

Binnen de organisatie zijn geen individuele personen te benoemen die een dermate invloed op de CO₂-footprint hebben, dat gedragsverandering van deze individuele persoon alleen al zou zorgen voor een significante verandering in de CO₂ footprint.

4.1.6 Toekomst

De emissies in de paragrafen hierboven zijn vastgesteld voor het jaar 2019. In het plan van aanpak van de organisatie, waarin alle reductiemaatregelen zijn opgenomen, wordt beschreven welke maatregelen er in de komende jaren worden uitgevoerd.

4.1.7 Significante veranderingen

Zoals in paragraaf 3.2 beschreven geldt 2019 als referentiejaar. De voortgang van de reductie in CO₂-uitstoot zal beschreven worden in hoofdstuk 6 van dit document. Een verandering die in 2020 heeft plaatsgevonden is dat de kantoorlocatie in Boskoop tijdens de coronamaatregelen buiten gebruik is gesteld. Besloten is deze locatie in zijn geheel te sluiten. De overstap van twee naar één kantoorlocatie zal een reductie in het energieverbruik teweegbrengen. Aangezien in het hoofdkantoor in Alpen aan den Rijn gebruik wordt gemaakt van een WKO-installatie betekent dit ook dat er vanaf 2020 nog een restje gasverbruik is voor de locatie in Boskoop, en dat er vanaf 2021 geen gasverbruik meer is in scope 1.

4.2 Kwantificeringsmethoden

Voor het kwantificeren van de CO₂-uitstoot is gebruik gemaakt van een Excelmodel waarbij alle energieverbruiken worden omgerekend naar CO₂-emissies. Hierbij worden de emissiefactoren van de website www.co2emissiefactoren.nl gehanteerd. In hoofdstuk 2 van het CO₂-Managementplan van de organisatie wordt beschreven waar de brongegevens per energiestroom vandaan komen.

4.3 CO₂-Emissiefactoren

Voor de inventarisatie van de CO₂-uitstoot van Woonforte over het jaar 2019 zijn de emissiefactoren uit de CO₂-Prestatieladder 3.1 gehanteerd. Omdat het gaat om specifieke emissiefactoren op nationaal niveau, zijn de gehanteerde emissiefactoren zeer geschikt voor het omrekenen van de data van de broeikasgas activiteiten naar de daarmee gepaard gaande CO₂-emissies.

Er zijn geen "Removal factors" van toepassing.

4.4 Onzekerheden

De gepresenteerde resultaten moeten worden gezien als de beste inschatting van de werkelijke waarden. Vrijwel alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO₂-footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten aantallen. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering. Er zijn nog wel enkele onzekerheden. Deze worden onderstaand omschreven:

- ✓ Op het moment van het opstellen van de CO₂-Footprint was het brandstofverbruik van het in eigen bezit zijnde wagenpark, dat bestaat uit 12 eigen bedrijfsauto's, nog niet bekend in liters. Daarom is er een inschatting gemaakt op basis van de facturen voor het brandstofverbruik. Omdat de helft van wagens op diesel rijden, en de andere helft op benzine, is voor het brandstofverbruik ook uitgegaan van een 50/50 verdeling. Daarnaast heeft het wagenpark van Woonforte 3 lease-auto's, waarvan twee elektrisch en één diesel. Hiervan zijn de verbruiken per auto wel bekend in kWh en liters, via de leasemaatschappij.

- ✓ Het aantal ingekochte kWh voor de algemene voorzieningen van de complexen in eigendom is meegenomen in de berekening van de footprint. Op een aantal gebouwen zijn zonnepanelen geplaatst. Welke gebouwen precies over zonnepanelen beschikken, en wat er precies wordt verbruikt via deze zonnepanelen, wordt niet centraal gemonitord. Deze verbruiken zijn daarom niet meegenomen in de footprint. Dit heeft geen invloed op de totale CO₂-uitstoot, maar geeft geen totaalbeeld van verbruik in kWh, en het aandeel groene energie hierin.
- ✓ De algemene voorzieningen worden niet verwarmd, en er is dan ook geen gasverbruik in deze ruimten. Er bestaat een klein risico dat er toch ergens een radiator aanwezig is die momenteel niet in zicht is.
- ✓ Er is geen inzicht in de types transport voor de zakelijk gedeclareerde OV km's. Hier is uitgegaan van reizen met de trein 2e klas, op basis van totaalbedrag omgerekend met €0,15/km (bron: <https://www.ns.nl/zakelijk/voordelen/kosten-besparen.html>)

4.5 Uitsluitingen

In Handboek 3.1 is de rapportage van de CO₂-emissie-inventaris over alle broeikasgassen, uitgedrukt in CO₂-equivalenten nog niet verplicht. Het is dus niet vereist overige gassen, niet zijnde CO₂ (CH₄, N₂O, HFC's, PFC's en SF₆) die vrijkomen bij operaties van de organisatie, mee te nemen in de emissie-inventaris. Dit geldt ook voor koudemiddelen (refrigerants).

4.6 Verificatie

De organisatie heeft ervoor gekozen om de emissie-inventaris niet apart te laten verifiëren door een extern bureau. De emissie-inventaris zal tijdens de externe audit middels een steekproef geverifieerd worden.

5 | CO₂-reducerende maatregelen

De volgende maatregelen zijn reeds uitgevoerd in de afgelopen jaren:

- ✓ Inkoop groene stroom uit Europa
- ✓ Vestiging in pand met WKO-installatie
- ✓ Elektrische fietsen aangeschaft voor de buurbeheerders (10)
- ✓ Deelfietsen beschikbaar gesteld voor (overige) medewerkers (3)
- ✓ Leasen van twee elektrische auto's
- ✓ TL5 gedeeltelijk vervangen door LED
- ✓ Licht- en/of bewegingsensoren in kantoor en Algemene voorzieningen
- ✓ Plaatsen van zonnepanelen op een aantal van de complexen
- ✓ Plaatsen van 3000 zonnepanelen in MJOP van eengezinswoningen
- ✓ Meer thuiswerken en samenwerken via videoconferencing (mede als gevolg van corona)
- ✓ Sluiten één van de twee kantoorpanden (mede als gevolg van corona)

6 | Doelstellingen

6.1 Reductiedoelstellingen

De algehele reductiedoelstelling wordt geformuleerd tot 2023. Vanuit deze vastgestelde algehele reductiedoelstelling is een plan van aanpak opgesteld. In dit plan worden de maatregelen benoemd die worden genomen om de doelstelling te halen en welke afdelingen verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de maatregelen. Het overzicht van te nemen maatregelen en verantwoordelijke afdelingen staan vermeldt in het Excelbestand met CO₂-reducerende maatregelen.

6.2. Hoofddoelstelling

De organisatie heeft als doel gesteld om in de komende jaren, gemeten vanaf het referentiejaar tot aan het jaar van herbeoordeling, onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

Scope 1 en 2 doelstelling Woonforte
Woonforte wil in 2023 ten opzichte van 2019 78,9% minder CO ₂ uitstoten

Bovengenoemde doelstellingen zijn absoluut. Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen voor 2023 als volgt:

Scope 1: 66,9% reductie in 2023 ten opzichte van 2019

Scope 2: 79,0% reductie in 2023 ten opzichte van 2019

Energiedoelstelling
Woonforte wil jaarlijks haar energieverbruik met 10% reduceren.

Deze doelstelling wordt uitgedrukt in het aantal kWh.

6.2.1 Scope 1 | Subdoelstelling gasverbruik

De doelstelling is om het gasverbruik naar 0 te brengen in 2021. Dit wordt gerealiseerd doordat er in 2020 één kantoor is gesloten. Het kantoor dat overblijft maakt voor warmte gebruik van een WKO-installatie. Hierdoor zal er geen uitstoot meer zijn als gevolg van gasverbruik voor het kantoor wat tot een reductie van 51% in scope 1 leidt t.o.v. 2019. Voor de algemene voorzieningen van de gebouwen in eigendom van Woonforte wordt, voor zover nu bekend en ingeschat, ook geen gas verbruikt. Ondanks dat er geen sprake meer is van het verbruik van gas zal zuinig omgaan met warmte wel meegenomen worden in het bewustzijns programma voor medewerkers. Dit zal een kostenbesparing tot gevolg hebben, maar heeft geen invloed op de CO₂-uitstoot van Woonforte.

6.2.2 Scope 1 | Subdoelstelling wagenpark

Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met de bedrijfsauto's. Dit is ingeschat op ongeveer 32% reductie in de komende jaren. Maatregelen waar deze subdoelstelling op is gebaseerd zijn;

- ✓ Bewustwording via een workshop/informatiebijeenkomst over 'het nieuwe rijden',
- ✓ Het monitoren en terugkoppelen van het rijgedrag, Meer thuiswerken en afspraken via videoconferencing,
- ✓ Verduurzaming wagenpark bij vervanging van auto's
- ✓ Verkleining van het wagenpark door het gedeeltelijk delen van auto's

6.2.3 Scope 2 | Subdoelstelling elektraverbruik algemene voorzieningen

Het grootste reductiepotentieel zit in het elektraverbruik van de algemene voorzieningen. Hier is ook de energiebeoordeling op gericht. De meest directe en effectieve maatregel is de overstap naar groene stroom. Een aantal complexen beschikken al over zonnepanelen. De mooiste optie is een combinatie met een uitbreiding van het aantal zonnepanelen. Ook omdat dit een investering is met een terugverdientijd. Hierbij moet opgemerkt worden dat Woonforte ook over eengezinswoningen beschikt. Deze zitten niet in de boundary omdat Woonforte geen inspraak heeft in het energieverbruik van de huurders van deze woningen. Voor deze woningen heeft Woonforte geïnvesteerd in een project gepland waarbij 3000 zonnepanelen worden geplaatst. 2000 zijn hiervan reeds geplaatst. De kostenbesparing hierbij komt ten goede aan de huurders. Voor het inventariseren en inplannen van (meer) zonnepanelen op de complexen dient er rekening gehouden te worden met de plannen die al op stapel liggen en mogelijk eerst uitgevoerd zullen worden. Tegelijkertijd kan Woonforte overgaan op het inkopen van groene stroom (groene stroom opgewekt in Nederland). Gezien de omvang van de complexen en de nodige uitwerking van de financiële consequenties zal dit gefaseerd plaatsvinden, en voor het eerst over het jaar 2021. Ingezet wordt op een jaarlijkse reductie van 25% vanaf 2021, ten opzichte van 2019, wat tot een totale reductie van 75% zal leiden in 2023.

Tegelijkertijd zal er ingezet worden op het reduceren van het energieverbruik. Dit leidt tot een reductie van de footprint door vermindering in verbruik van energie dat (nog) grijs wordt ingekocht. Bij overstap op 100% groene stroom leidt het vooral tot een kostenbesparing en energiebesparing in het net. Zie voor reducerende maatregelen paragraaf 4.4 waarin de conclusie en aanbevelingen van de energiebeoordeling staat benoemd. Om een inschatting te kunnen maken van de potentiële reductie zal eerst meer inzicht worden verkregen.

6.2.4 Scope 2 | Subdoelstelling elektraverbruik kantoren

Voor het elektraverbruik op het kantoor geldt ook de overstap op 100% Nederlandse groene stroom als meest directe en effectieve maatregel. Omdat Woonforte hun kantoor huurt dient hiervoor een gesprek aangegaan te worden met de verhuurder, waarbij mogelijk ook uitgelegd kan worden dat de energie die nu ingekocht wordt niet gegarandeerd duurzaam is, ondanks dat het onder het predicaat 'groene energie' wordt verkocht. Dit is mogelijk ook een kans voor de duurzaamheidsambities van de verhuurder. Het pand is al grotendeels duurzaam, mede door de beschikking over een WKO-installaties.

Mocht het toch niet lukken om via de verhuurder Nederlandse groene stroom in te kopen, dan zal de aanschaf van GVO's worden overwogen. Kwa doelstelling zal voorlopig worden meegeevaren op de doelstelling t.a.v. de algemene voorzieningen, en wel 25% reductie per jaar vanaf 2021, t.o.v. het jaar 2019.

Ook zal ingezet worden op de reductie van het aantal kWh. Maatregelen die hierbij worden getroffen zijn:

- ✓ Overstap naar LED verlichting bij vervanging.
- ✓ Naast het toilet, de hal en opslagruimte ook bewegings- of lichtsensoren overwegen in andere ruimten, zoals de grotere kantoorruimten.
- ✓ Twee jaarlijkse controle op de instelling van de sensoren.

- ✓ Duurzaam ICT beleid t.a.v aantallen, verbruik en gebruik. Bij vervanging kiezen voor energiezuinige optie.

6.2.5 Scope 2 | Subdoelstelling business travel

T.a.v. zakelijk verkeer zijn al diverse maatregelen genomen. Zo hebben de 10/12 buurtbeheerders allemaal een elektrische fiets waarmee ze hun bezoeken afleggen. Ook zijn er drie bedrijfsfietsen beschikbaar voor zakelijke bezoeken voor overige werknemers. Een maatregel die nog genomen kan en zal worden is het opnemen van een positieve incentive om zakelijke kilometers, voor zover die niet per fiets kunnen worden afgelegd, met het OV af te leggen in plaats van met een (privé-)auto. Hiermee wordt ten doel gesteld het aantal afgelegde kilometers per privé-auto met 10% te verminderen.

Verdere uitwerking en specificering van de reductiemaatregelen zijn te vinden in het excel document 'CO2-Reductiemaatregelen'.

7 | Voortgang

Omdat het om een initieel certificaat gaat voor de CO2-prestatieladder is er nog geen voortgang te laten zien. Gezien de tijdslijnen en de inrichting van de huidige administratie van Woonforte is er in deze fase prioriteit gegeven aan het in kaart brengen van de gegevens over het referentiejaar 2019. Hierbij is het nog niet gelukt om de gegevens over de eerste helft van 2020 te verzamelen. Deze zullen alsnog in kaart gebracht worden, en hier zal alsnog over gecommuniceerd worden. Hier zal echter geen reductie te zijn als gevolg van de reductiemaatregelen aangezien deze in het eerste half jaar van 2020 nog niet van kracht waren.

Naast de evaluatie van de voortgang van heel scope 1 en 2, is de voortgang per subdoelstelling ook uitgewerkt. Zodoende kan er beter bijgestuurd worden. Ieder jaar, tijdens de evaluatie van het reductieplan, zal hieronder per subdoelstelling de voortgang in CO2-reductie beschreven worden. Deze voortgang wordt aangetoond op basis van de verzamelde emissiegegevens betreffende scope 1 en 2.

8 | Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. De organisatie dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

8.2 Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Om te bekijken welke sector- en keteninitiatieven relevant zouden kunnen zijn voor Woonforte is de website van de SKAO geraadpleegd (https://www.skao.nl/initiatieven_programma). Hier is een compleet overzicht van alle initiatieven en reductieprogramma's te vinden. De organisatie heeft de belangrijkste initiatieven uit dit overzicht bij elkaar gezet en als bijlage aan dit document toegevoegd. Eventuele geschikte initiatieven zijn besproken met de projectleider en met het management.

Jaarlijks wordt er door de projectleider en het management geëvalueerd of deelname aan de initiatieven nog steeds als relevant en actueel wordt gezien en/of dat er eventuele andere geschikte initiatieven van toepassing kunnen zijn.

8.3 Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven en overheden informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm van de SKAO om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van de organisatie in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor de organisatie (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

8.4 Lopende initiatieven

8.4.1 Green Recovery statement

Woonforte heeft als één van de ruim 250 bedrijven het 'Dutch businesses endorse sustainability in COVID-19 recovery' getekend, waarin zij pleiten duurzaamheid als hoeksteen te nemen voor de corona-herstelplannen. Onder leiding van Jan Peter Balkenende, voorzitter van de Dutch Sustainable Growth Coalition (DSGC) is de verklaring op 19 juni overhandigd aan minister Kaag, op de dag dat de Europese Raad zich over het COVID-19 herstelplan buigt.

De verklaring is op initiatief van de Dutch Sustainable Growth Coalition opgesteld in samenwerking met Global Compact Nederland, MVO Nederland en de Nederlandse Vereniging van Banken en VNO-NCW.

8.4.2 Stichting Nederland CO2 Neutraal

Woonforte heeft zich aangesloten bij Stichting Nederland CO2 Neutraal. Dit initiatief richt zich op het inspireren van de deelnemers, het vergroten van kennis over CO₂-reductiemogelijkheden en het vergroten van een duurzaam netwerk. Zij doet dit middels vierjaarlijkse middagprogramma's en het faciliteren van werkgroep bijeenkomsten. Onderstaand treft u een overzicht van het jaarlijks budget voor het initiatief Nederland CO₂ Neutraal aan. Om deze deelname te bewijzen worden de volgende documenten bewaard:

- Verslagen bijeenkomsten Nederland CO₂ Neutraal

Omdat de eerste werkgroep na aansluiting plaatsvindt op 3 december, is het nog niet mogelijk om het verslag te laten zien ten tijde van de audit. Daarom wordt tot die tijd volstaan met een bewijs van aanmelding.

Hieronder wordt de begroting beschreven voor het jaar 2020:

Initiatief	Eenheid	Budget
Stichting Nederland CO2 Neutraal	Jaarlijks	€ 1.247,-
Totale kosten participaties		€ 1.247,-

Bovenstaande deelname wordt jaarlijks geëvalueerd en besproken in de directiebeoordeling. Tevens wordt hierbij het jaarlijkse budget geaccordeerd.

Disclaimer & Colofon

Uitsluiting van juridische aansprakelijkheid

Hoewel de informatie in dit rapport afkomstig is van betrouwbare bronnen en exceptionele zorgvuldigheid is betracht tijdens het samenstellen van deze rapportage kunnen De Duurzame Adviseurs geen juridische aansprakelijkheid aanvaarden voor fouten, onnauwkeurigheden, ongeacht de oorzaak daarvan en voor schade als gevolg daarvan. De borging en uitvoering van de opgestelde beoogde doelen en maatregelen aanwezig in dit rapport liggen bij de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever. Voor het niet behalen van doelen en/of het onjuist aanleveren van data door de opdrachtgever, kunnen De Duurzame Adviseurs niet aansprakelijk worden gesteld.

In geen enkel geval zijn De Duurzame Adviseurs, haar eigenaren en/of medewerkers aansprakelijk ten aanzien van indirecte, immateriële of gevolgschade met inbegrip van gederfde winst of inkomsten en verlies van contracten of orders.

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij De Duurzame Adviseurs of bij derden welke bij toestemming deze documentatie beschikbaar hebben gesteld aan 'Organisatie X'.

Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door De Duurzame Adviseurs.

Ondertekening

Auteur(s):	Marleen Kuyt, De Duurzame Adviseurs
Kenmerk:	CO2-BELEID 2020 - 2023
Datum:	16-11-2020
Versie:	1.1
Verantwoordelijke manager:	Leen Spaans, Woonforte

Handtekening autoriserende manager:

